

รูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง
ACADEMIC ADMINISTRATION MODEL ACCORDING TO GOOD GOVERNANCE OF
ADMINISTRATORS OF SECONDARY SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF
SECONDARY EDUCATION SERVICE AREAS, CHONBURI, RAYON

^[1]วีระชญา วีระคำ Werachaya Weerakham ^[2]บุญเชิด ชำนิศาสตร์ Booncherd Chumnisart

^[3]สมศักดิ์ บุญปู Somsak Boonpoo

^[1] ^[2] ^[3]มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
Corresponding Author E-mail: Werachaya444@hotmail.com

Article Received: June 07, 2024, Revised: August 23, 2024, Accepted: August 26, 2024.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง 3) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธีโดยการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 381 คน และการวิจัยเชิงคุณภาพ ทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ มีเครื่องมือในการวิจัยคือแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบการสนทนากลุ่ม และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐานคือค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อันดับที่ 1 คือ การวัดผลและประเมินผล รองลงมา คือ หลักสูตร สื่อการเรียนการสอน และการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ 2) รูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วยหลักการ แนวคิด วัตถุประสงค์ เนื้อหา การบูรณาการด้วยหลักธรรมาภิบาล ผลลัพธ์ที่คาดหวัง และ 3) ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สรุปองค์ความรู้การวิจัย คือ MG

คำสำคัญ: รูปแบบ, การบริหารงานวิชาการ, หลักธรรมาภิบาล, ผู้บริหาร, โรงเรียนมัธยมศึกษา

ABSTRACT

This research aimed to 1) study the needs of academic administration of secondary school administrators, 2) develop an academic administration model based on the principles of good governance of secondary school administrators under the office of the secondary education area, Chonburi and Rayong, and 3) evaluate the academic administration model based on the principles of good governance of secondary school administrators. This research was a mixed-methods study. The quantitative research used a questionnaire with a sample of 381 teachers,

and the qualitative research conducted key informant interviews and group discussions with experts. The research instruments were questionnaires, interview forms, and group discussion manuals. Data were analyzed using basic statistics: frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis. The research results found that 1) the needs of academic administration of secondary school administrators ranked first as measurement and evaluation, followed by curriculum, teaching media, and learning management, respectively. 2) The academic administration model based on the principles of good governance of secondary school administrators consisted of principles, concepts, objectives, content, integration with the principles of good governance, and expected outcomes. 3) The evaluation results of the academic administration model based on the principles of good governance of secondary school administrators found that the appropriateness and feasibility, and the overall usefulness was at a high level. The summary of research knowledge was MG.

Keywords: Model, Academic Administration, Good Governance, Administrators, Secondary Schools

บทนำ

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของบุคคล สังคมและบ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วน พอเหมาะในทุกๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถธำรงรักษาความเจริญมั่นคงของประเทศชาติไว้และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้โดยตลอด” (พระบรมราโชวาท, 2564) เป็นพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงมีพระราชดำรัสความสำคัญของการศึกษาว่าเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติที่ประเทศกำลังก้าวเข้าสู่สังคมขนาดใหญ่ ทั้งในระดับภูมิภาคและสังคมโลก ประกอบกับในภูมิภาคนี้จะมีการรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียนมีความพยายามที่จะเชื่อมโยงกันของประเทศในอาเซียนกับนอกภูมิภาคอาเซียนจึงมีความจำเป็นต้องสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศรวมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบ Logistics ที่สำคัญของประเทศ ทั้งด้านการคมนาคม การสื่อสาร การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศที่สำคัญมากและขาดไม่ได้ คือ การพัฒนาคน เพราะฉะนั้นจึงเป็นโจทย์สำคัญของการจัดการศึกษาและปฏิรูปการศึกษาของไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556) โดยกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาไว้ โดยมุ่งจัดการศึกษาที่เป็นเลิศด้วยการทำให้โรงเรียนมีคุณภาพ การเรียนการสอนมีคุณภาพ ห้องเรียนมีคุณภาพ และผู้เรียนมีคุณภาพได้มาตรฐานสูงในระดับสากล นโยบายและแนวปฏิบัติดังกล่าวข้างต้นจะบรรลุผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับโรงเรียนเพราะโรงเรียนเป็นหน่วยงานในระดับปฏิบัติที่สำคัญที่สุดที่จะนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จ (ราชกิจจานุเบกษา, 2545)

ในส่วนของสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนให้ชุมชนและโรงเรียนต้องร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด จึงจะทำให้การจัดการศึกษาประสบความสำเร็จ (กิตติศักดิ์ ส่องแสง, 2549) แต่ในระยะเวลาหลายปีหลังจากการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ชุมชนสร้างความเข้าใจในแนวทางการปฏิบัติมีน้อยมากประกอบกับวัฒนธรรมของไทยย่อมเป็นการยากที่องค์กรชุมชน และสถาบันต่างๆ จะอาสาขอเข้ามามี

ส่วนร่วมในการจัดการศึกษา แม้แต่ทางโรงเรียนเองก็ยังไม่ทราบชัดเจนในบทบาทของชุมชนการมอบหมายหน้าที่ การขอคำปรึกษาหารือ การขอความสนับสนุน หรือการดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ทำให้การดำเนินการจัดการศึกษาไม่บรรลุผลเท่าที่ควรโดยเฉพาะงานด้านวิชาการ ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดของปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544) ถือว่าเป็นงานหลักและมีความสำคัญมีขอบข่ายงานต่างๆ มากมาย เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน เช่น งานด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน การจัดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การจัดสิ่งส่งเสริมงานด้านวิชาการ งานด้านวัดผลและประเมินผล ซึ่งขอบข่ายงานวิชาการต่างๆ เหล่านี้ทางชุมชนอาจไม่ทราบถึงวิธีการบริหารและการเข้ามามีส่วนร่วม อีกทั้งความพร้อมของตนเองในการเข้ามามีส่วนร่วมก็อาจมีไม่มากนักจึงทำให้เกิดปัญหาที่แตกต่างกันออกไป

นโยบายการปฏิรูประบบบริหารจัดการในการบริหารและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้กำหนดให้การปรับระบบบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นยุทธศาสตร์และได้กำหนดมาตรการในการดำเนินการ 5 ประการ ได้แก่ 1) ปรับระบบบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 2) เร่งรัดการกระจายอำนาจให้สถานศึกษา 3) ส่งเสริมให้ใช้กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม 4) สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนสังคม 5) ส่งเสริมการบริหารที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ปัจจุบันมีการปรับโครงสร้างการบริหารการศึกษาขึ้นพื้นฐาน กล่าวคือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ได้กำหนดนิยามของสถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษา หมายความว่ามีการร่วมสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและกรมสามัญศึกษาตามโครงสร้างเดิมที่มีบริบทต่างกัน ดังนั้นจึงต้องพยายามพัฒนาระบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้น สถานศึกษาจึงมีหน้าที่ให้การศึกษากับประชาชนจึงต้องนำหลักการดังกล่าวมาดำเนินการโดยมีเป้าหมายในการจัดการศึกษา คือ ทำให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) ถ้าหากโรงเรียนดำเนินการไม่เป็นไปตามแผนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการก็อาจจะพิจารณาได้ว่าโรงเรียนประสบความล้มเหลว ในทางตรงกันข้ามโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานวิชาการโรงเรียนนั้นก็สมควรได้รับการยกย่องยอมรับว่าเป็นโรงเรียนที่ดำเนินการกิจได้ผล ((อุทัย บุญประเสริฐ, 2538) ซึ่งการบริหารงานในโรงเรียนที่สำคัญที่สุดก็คือการบริหารงานวิชาการ ถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จและความล้มเหลวในการจัดการศึกษาโดยเฉพาะการจัดการศึกษาขึ้นพื้นฐานที่มีผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่ของประเทศ การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญยิ่งเปรียบเสมือนหัวใจของโรงเรียน โรงเรียนจะมีคุณภาพหรือด้อยคุณภาพขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการ ถ้าวางงานวิชาการอ่อนงาทางด้านอื่นๆ ก็อ่อนตาม (Van Miller, 2965)

ธรรมาภิบาลเป็นหลักการที่นำมาใช้บริหารงานในปัจจุบันอย่างแพร่หลาย ด้วยเหตุเพราะ ช่วยสร้างสรรค์และส่งเสริมองค์กรให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพ อาทิ พนักงานต่างทำงานอย่างซื่อสัตย์สุจริตและขยันหมั่นเพียร ทำให้ผลประกอบการขององค์กรธุรกิจนั้นขยายตัว นอกจากนี้แล้วยังทำให้บุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง ศรัทธาและเชื่อมั่นในองค์กรนั้นๆ อันจะทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เช่น องค์กรที่โปร่งใส ย่อมได้รับความไว้วางใจในการร่วมทำธุรกิจ รัฐบาลที่โปร่งใสตรวจสอบได้ ย่อมสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนและประชาชน ตลอดจนส่งผลดีต่อเสถียรภาพของรัฐบาลและความเจริญก้าวหน้าของประเทศ (สุธรรม ส่งศิริ, 2565)

จากความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษาดังกล่าวผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษานำหลักธรรมาภิ

บาลมาบูรณาการส่งเสริมปรับใช้ในการบริหารงานวิชาการให้เกิดความถูกต้อง โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้
ตรงตามวัตถุประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ วิสัยทัศน์ พันธกิจของสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยโดยดำเนินการวิจัยแบบผสมวิธีพหุระยะ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย 3
ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารหนังสือ บทความ ตำรา งานวิจัย website เกี่ยวกับความต้องการจำเป็น
ของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ชลบุรี ระยอง

1.2 การวิจัยเชิงปริมาณคือแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของการบริหารงาน
วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง โดย
ได้มาจากประชากร คือ ครูจากโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี
ระยอง มีทั้งสิ้น 51 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา, 2565) โดยมีครูทั้งหมด 4,847 คน
โดยกำหนดสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ด้วยการเปิดตารางของ Krejcie & Morgan
(1970 อ้างใน ธาณินท์ ศิลป์จารุ, 2551) มีระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น
95% โดยได้กลุ่มตัวอย่าง 381 คน ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม จากนั้นตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content
validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.5 ถึง 1.00 นำ
แบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบและการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (tryout) กับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยหาค่า
สัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha ผลจากการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นปรากฏว่าแบบสอบถามมีค่าความ
เชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.895 ปรับปรุงแก้ไขและจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่เหมาะสมที่สุดแล้ว
จึงนำไปใช้จริงกับกลุ่มประชากรจริง การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การหาร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean)
และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการ
จำเป็นโดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNIModified) (สุวิมล ว่องวานิช, 2542) โดยภาพรวม
รายขั้นตอน/รายด้าน และรายชื่อหรือรายการกิจกรรม ตามลำดับ ซึ่งนงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช
(2558) ได้ปรับปรุงสูตรการคำนวณมาจากดัชนี PNI โดยการหารหาค่าผลต่างของ (I-D) โดยใช้หลักการกำหนด

ความต้องการจำเป็นจากระดับของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น ได้ดังนี้ (Modified Priority Needs Index: PNIModified) = (I-D)/D

1.3 การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง จำนวน 10 คน โดยเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลลัพธ์ที่ได้คือ ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง มี 2 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ยกร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง โดยใช้ผลลัพธ์จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เครื่องมือที่ใช้คือ แบบศึกษาเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ได้รูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา (ฉบับร่างที่ 1)

2.2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษา หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ด้านธรรมาภิบาล และด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 8 รูป/คน ด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purpose Sampling) 2) เครื่องมือที่ใช้คือ คู่มือการสนทนากลุ่มตามระเบียบวิธีวิจัยให้มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง (ฉบับร่างที่ 1) 3) การดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group) 3) การจดบันทึกรายละเอียดการสนทนากลุ่ม (Focus Group) และข้อเสนอแนะ การบันทึกเสียงโดยใช้อุปกรณ์ การบันทึกภาพเคลื่อนไหวและภาพนิ่ง 4) การถอดเทป วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ได้รูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง (ฉบับร่างที่ 2)

ระยะที่ 3 เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง ได้แก่ ปรับปรุงแก้ไขและนำเสนอร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา/อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยแบบศึกษาเอกสาร การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ได้รูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง ฉบับสมบูรณ์

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นและดัชนี PNIModified ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับความคิดเห็น และดัชนี PNImodified ของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง โดยภาพรวม

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความแตกต่าง	
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	PNI modified	ลำดับ PNI modified
1. หลักสูตร	2.09	0.52	ปานกลาง	4.03	0.71	มาก	0.93	2
2. การจัดการเรียนรู้	2.11	0.58	ปานกลาง	4.01	0.82	มาก	0.90	4
3. สื่อการเรียนการสอน	2.17	0.70	ปานกลาง	4.15	0.67	มาก	0.91	3
4. การวัดผลและประเมินผล	2.06	0.48	ปานกลาง	4.07	0.64	มาก	0.98	1
ภาพรวม	2.11	0.57	ปานกลาง	4.07	0.71	มาก	0.93	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับสภาพปัจจุบัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสื่อการเรียนการสอน รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา

สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สำหรับสภาพที่พึงประสงค์ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสื่อการเรียนการสอน รองลงมาคือ ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการจัดการเรียนรู้

เมื่อเรียงลำดับตามความสำคัญของความต้องการจำเป็น โดยระบุความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด และมีความเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนา ก่อน ซึ่งพิจารณาตามค่าดัชนี PNImodified ในที่นี้ คือ 0.93 พบว่า อันดับ 1 คือ ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา รองลงมาคือ ด้านหลักสูตร และอันดับสุดท้ายคือ ด้านการจัดการเรียนรู้

เมื่อนำผลดังกล่าวมาจัดลำดับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง เรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ได้ดังนี้

1.1 ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา เรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา อันดับที่ 1 คือ ส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่หลากหลายรูปแบบ และอันดับที่ 2 คือ ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนภูมิแสดงความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนแต่ละชั้นตามกลุ่มสาระ

1.2 ด้านหลักสูตร เรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นด้านหลักสูตร อันดับที่ 1 คือ กำหนดนโยบายเพื่อวางแผนการบริหารงานวิชาการไว้อย่างชัดเจน และอันดับที่ 2 คือ ประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

1.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน เรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ด้านสื่อการเรียนการสอน อันดับที่ 1 คือ ให้การสนับสนุนด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนการสอน อันดับที่ 2 คือ ติดตามประเมินผลการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

1.4 ด้านการจัดการเรียนรู้ เรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ด้านการจัดการเรียนรู้ อันดับที่ 1 คือ จัดครูเข้าสอนตามกลุ่มสาระต่างๆ โดยคำนึงถึงความสามารถและความสนใจของครู อันดับที่ 2 คือ กระตุ้นให้ครูจัดเตรียมแผนการสอน /แผนการจัดการเรียนรู้ ก่อนทำการสอน

2. รูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง ดังนี้

2.1 หลักการ แนวคิด ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบเชิงข้อความ (Semantic Model) ในการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง ใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านสื่อการเรียนการสอน 4) ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา

2.2 วัตถุประสงค์ เพื่อนำไปใช้กับการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง ใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านสื่อการเรียนการสอน 4) ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา

2.3 เนื้อหา การบริหารเป็นการบริหารที่ทำให้ผู้รับบริการเกิดความพอใจโดยเน้น การบริหารจัดการในทุกเรื่องเพื่อให้ได้ตามนโยบายและเป้าหมายที่เกี่ยวกับคุณภาพ ซึ่งในการบริหารการศึกษานั้นต้องเน้นการกระจายอำนาจการบริหารจัดการให้มากที่สุด ให้ทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาเกิดคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องอาศัยหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพได้ตามมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการ การดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาทุกชนิดในสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีมีคุณภาพ และมาตรฐานสูงสุด และถือเป็นภารกิจสำคัญที่สุดที่ช่วยให้หลักสูตรสถานศึกษาประสบผลสำเร็จ

องค์ประกอบที่ 1 ด้านหลักสูตร เป็นมวลประสบการณ์ เนื้อหา หรือกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นไว้เป็นแบบอย่างที่จะจัดให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และการพัฒนา รวมถึงมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายทางการศึกษาและสามารถดำรงตนในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยหลักสูตรที่นำมาใช้กับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง นั้น นอกจากจะยึดตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2565 เป็นหลัก และมีรายวิชาอื่นๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนตามความรู้ความสามารถของแต่ละคน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาองค์ความรู้แก่ผู้เรียน

องค์ประกอบที่ 2 ด้านการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ การดำเนินการหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นขั้นตอน หรือการใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนต่างๆ ที่ช่วยให้บุคคลเกิดการเรียนรู้เน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรค์ทางปัญญา (Constructivism) ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ หรือสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นในตนเอง ด้วยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ ที่มีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำ กระตุ้น หรืออำนวยความสะดวก ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้น โดยกระบวนการคิดขั้นสูง กล่าวคือ ผู้เรียนมีการวิเคราะห์

สังเคราะห์ และการประเมินค่าจากสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีความหมาย และนำไปใช้ในสถานการณ์อื่นๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบที่ 3 ด้านสื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนเป็นการนำเอาความรู้ ความคิด และวิธีการทางวิทยาศาสตร์ซึ่งประดิษฐ์ขึ้นใหม่หรือพัฒนาให้ดีขึ้นจากเดิมมาใช้เป็นสื่อในการศึกษา เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพเป็นกระบวนการ การบูรณาการของเทคโนโลยี ให้เข้ากับการศึกษาเพื่อสร้างประสบการณ์การสอน หรือการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ซึ่งส่งผลให้ผลลัพธ์การเรียนรู้ดีขึ้นยิ่งขึ้นด้วย โดยในปัจจุบันมีสื่อการเรียนการสอนที่น่าสนใจ เช่น สื่อการเรียนการสอน (EdTech) พอดคาสต์ (Podcast) โซเชียลมีเดีย สตรีมมิ่ง (Streaming) ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เกมมิฟิเคชัน (Gamification) เป็นต้น

องค์ประกอบที่ 4 ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา การวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งตัวเลขเพื่อหาลำดับหรือรายละเอียดของคุณลักษณะโดยมีขั้นตอนและเครื่องมือที่เหมาะสม แล้วจึงนำผลที่ได้นั้นมาพิจารณาถึงคุณค่าความจริงและคุณภาพของการกระทำนั้น ครูสามารถใช้กระบวนการสังเกต บันทึกและการรวบรวมข้อมูลจากผลงาน วิธีการ หรือสิ่งที่ผู้เรียนปฏิบัติ เพื่อเป็นพื้นฐานของการตัดสินใจต่อตัวผู้เรียน การประเมินผลตามสภาพจริง จะไม่เน้นการประเมินเฉพาะทักษะพื้นฐาน แต่จะเน้นประเมินทักษะการคิดที่ซับซ้อนในการทำงาน ความสามารถในการแก้ปัญหาและการแสดงออกที่เกิดจากการปฏิบัติในสภาพจริง ในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วย

2.4 บูรณาการด้วยหลักธรรมาภิบาลเป็นหลักธรรมในการส่งเสริมการบริหารจัดการบ้านเมือง และสังคมทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนที่ดี มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ใช้แนวทางประชาธิปไตยและเคารพในสิทธิมนุษยชน โดยมีการเชื่อมโยงความถูกต้อง เป็นธรรม สุจริตโปร่งใส ความรับผิดชอบความเสมอภาค การมีส่วนร่วม ให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ สังคม การเมือง อย่างสมดุล ส่งผลให้สังคมดำรงอยู่อย่างสันติ มีความเข้มแข็งตลอดจนมีการใช้อำนาจในการพัฒนาประเทศชาติให้เป็นไปอย่างมั่นคง ยั่งยืน และมีเสถียรภาพ มี 6 ด้าน ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติราชการโดยกำหนด ส่งเสริม บังคับใช้กฎระเบียบแบบแผน ข้อตกลง หรือแนวปฏิบัติตามจรรยาบรรณตามความรู้ ความสามารถ และกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนพิจารณาให้คุณให้โทษตามระเบียบด้วยความยุติธรรม เสมอภาค เป็นธรรม และชอบธรรม 2) หลักคุณธรรม การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติราชการด้วยการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ด้วยความอดุสาหะ ขยันหมั่นเพียร เสียสละ ซื่อสัตย์ สุจริต เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีมนุษยสัมพันธ์ มีเหตุผล รับฟังความคิดเห็น สร้างขวัญ กำลังใจตลอดจนส่งเสริมให้บุคลากรมีความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ 3) หลักความโปร่งใส ช่วยให้การปฏิบัติงานในโรงเรียนมีความเที่ยงตรง มีเอกสาร หลักฐานที่สามารถตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานตามระเบียบ แบบแผนของราชการด้วยความสุจริต สามารถอธิบายเหตุผลตามข้อเท็จจริงด้วยความเที่ยงตรงโดยไม่ปิดบังอำพราง และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานแก่ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ 4) หลักความมีส่วนร่วม การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมกำกับ ติดตามตรวจสอบ ตัดสินใจและประเมินผลเกี่ยวกับนโยบาย แผน/ปฏิทินปฏิบัติงาน ผลการปฏิบัติงานของบุคลากร และการโรงเรียน ตลอดจนร่วมกับเครือข่ายโรงเรียนและหน่วยงานอื่นในการบริหารจัดการศึกษา 5) หลักความรับผิดชอบต่อ การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติราชการอย่างเต็มศักยภาพ ช่วยเหลือ แก้ปัญหา ขอบกพร่องต่างๆ ด้วยความถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลา ด้วยความเอาใจใส่ ยอมรับผลที่เกิดขึ้นในการตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่ มีเหตุผลที่อธิบายได้ ตลอดจนยอมรับ

ความคิดเห็นที่แตกต่าง และพร้อมรับตรวจสอบจากสาธารณะ 6) หลักความคุ้มค่า การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนที่บริหารการด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง ครบถ้วน อำนวยความสะดวก ใช้วัสดุ ครุภัณฑ์ สื่อการสอนงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ประหยัด ตลอดจนกำกับ นิเทศ ติดตามและประเมินผลตามแผนงานด้วยวิธีที่หลากหลายส่งเสริมการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

2.5 ผลลัพธ์ที่คาดหวัง ได้แก่ 1) ผู้เรียนเกิดความสุขและความเพลิดเพลินในการเรียนรู้ 2) เกิดการมีส่วนร่วมในการวางแผนการสอนให้กับสถานศึกษา 3) มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษามากขึ้น ลดโครงสร้างการทำงานแบบเดิมลง 4) นำทรัพยากรของรัฐมาใช้อย่างคุ้มค่า เพื่อให้เกิดการตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมมากขึ้น 5) ตรงตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการเรียนการสอน 6) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความตื่นตัวและกระตือรือร้น 7) ครูมีทักษะในการสอนมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้นอย่างชัดเจน 8) ช่วยเพิ่มโครงสร้างที่ชัดเจนให้กับการวางแผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอน 9) ทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนเพิ่มขึ้น เพื่อให้ได้ผลการวัดและประเมินดีขึ้น 10) เป็นข้อมูลที่ให้ผู้ปกครองได้เข้าใจบุตรหลานของตนเองและร่วมกับครูพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง ได้แก่ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง โดย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์ ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับสภาพปัจจุบัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสื่อการเรียนการสอน รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สำหรับสภาพที่พึงประสงค์ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสื่อการเรียนการสอน รองลงมาคือ ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ เมื่อเรียงลำดับตามความสำคัญของความต้องการความจำเป็น โดยระบุความต้องการความจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด และมีความเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนามาก่อน ซึ่งพิจารณาตามค่าดัชนี PNImodified ในที่นี้ คือ 0.93 พบว่า อันดับ 1 คือ ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษารองลงมาคือ ด้านหลักสูตร และอันดับสุดท้ายคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ จากผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของพรศักดิ์ อุ๋นใจ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น

พื้นฐาน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับอวิรุทธ์ ยาแข็ง (2550) จากผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 สรุปผลดังนี้ 1) ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน 2) ที่มีอายุต่างกัน พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน 3) ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่างกัน พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง ได้แก่

หลักการ แนวคิด ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบเชิงข้อความ (Semantic Model) ในการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง ใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านสื่อการเรียนการสอน 4) ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา

วัตถุประสงค์ เพื่อนำไปใช้กับการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง ใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านสื่อการเรียนการสอน 4) ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา

เนื้อหา การบริหารเป็นการบริหารที่ทำให้ผู้รับบริการเกิดความพอใจโดยเน้น การบริหารจัดการในทุกเรื่องเพื่อให้ได้ตามนโยบายและเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพ ซึ่งในการบริหารการศึกษานั้นต้องเน้นการกระจายอำนาจการบริหารจัดการให้มากที่สุด ให้ทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาเกิดคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องอาศัยหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพได้ตามมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการ การดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาทุกชนิดในสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีมีคุณภาพ และมาตรฐานสูงสุด และถือเป็นภารกิจสำคัญที่สุดที่ช่วยให้หลักสูตรสถานศึกษาประสบผลสำเร็จ ประกอบด้วยองค์ประกอบที่ 1 ด้านหลักสูตร องค์ประกอบที่ 2 ด้านการจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 3 ด้านสื่อการเรียนการสอนองค์ประกอบที่ 4 ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา

บูรณาการด้วยหลักธรรมาภิบาลเป็นหลักธรรมในการส่งเสริมการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนที่ดี มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ใช้แนวทางประชาธิปไตยและเคารพในสิทธิมนุษยชน โดยมีการเชื่อมโยงความถูกต้อง เป็นธรรม สุจริตโปร่งใส ความรับผิดชอบความเสมอภาค การมีส่วนร่วม ให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ สังคม การเมือง อย่างสมดุล ส่งผลให้สังคมดำรงอยู่อย่างสันติ มีความเข้มแข็ง ตลอดจนมีการใช้อำนาจในการพัฒนาประเทศชาติให้เป็นไปอย่างมั่นคง ยั่งยืน และมีเสถียรภาพ มี 6 ด้าน ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติตามโดยกำหนด ส่งเสริม บังคับใช้กฎ ระเบียบแบบแผน ข้อตกลง หรือแนวปฏิบัติตามจรรยาบรรณตามความรู้ ความสามารถ และกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนพิจารณาให้ทุนให้โทษตามระเบียบด้วยความยุติธรรม เสมอภาค เป็นธรรมและชอบธรรม 2) หลักคุณธรรม การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติตามด้วยการประพฤติตนเป็น

แบบอย่างที่ดี ด้วยความอดทน หักห้ามใจเสียสละ ซื่อสัตย์ สุจริต เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีมนุษยสัมพันธ์ มีเหตุผล รับฟังความคิดเห็น สร้างขวัญ กำลังใจตลอดจนส่งเสริมให้บุคลากรมีความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ 3) หลักความโปร่งใส ช่วยให้การปฏิบัติงานในโรงเรียนมีความเที่ยงตรง มีเอกสาร หลักฐานที่สามารถตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานตามระเบียบ แบบแผนของราชการด้วยความสุจริต สามารถอธิบายเหตุผลตามข้อเท็จจริงด้วยความเที่ยงตรงโดยไม่ปิดบังอำพราง และเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานแก่ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ 4) หลักความมีส่วนร่วม การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมกำกับ ติดตามตรวจสอบ ตัดสินใจและประเมินผลเกี่ยวกับนโยบาย แผน/ปฏิทินปฏิบัติงาน ผลการปฏิบัติงานของบุคลากร และภารกิจการเรียน ตลอดจนร่วมกับเครือข่ายโรงเรียนและหน่วยงานอื่นในการบริหารจัดการศึกษา 5) หลักความรับผิดชอบ การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติราชการอย่างเต็มศักยภาพ ช่วยเหลือ แก้ปัญหา ขอบกพร่องต่างๆ ด้วยความถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลา ด้วยความเอาใจใส่ ยอมรับผลที่เกิดขึ้นในการตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่ มีเหตุผลที่อธิบายได้ ตลอดจนยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง และพร้อมรับตรวจสอบจากสาธารณะ 6) หลักความคุ้มค่า การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติราชการด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง ครบถ้วน อำนวยความสะดวก คุ้มค่า คุ้มค่า สื่อการสอนงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ประหยัด ตลอดจนกำกับ นิเทศ ติดตามและประเมินผลตามแผนงานด้วยวิธีที่หลากหลายส่งเสริมการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

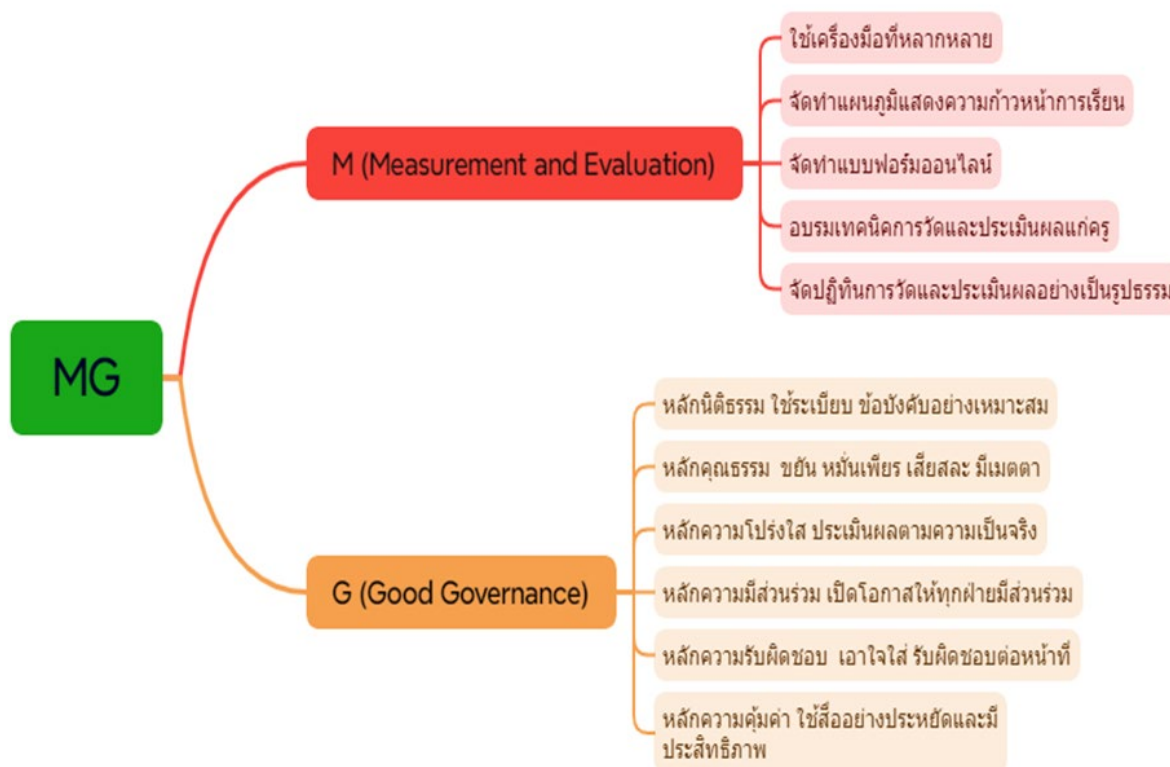
ผลลัพธ์ที่คาดหวัง ได้แก่ 1) ผู้เรียนเกิดความสุขและความเพลิดเพลินในการเรียนรู้ 2) เกิดการมีส่วนร่วมในการวางแผนการสอนให้กับสถานศึกษา 3) มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษามากขึ้น ลดโครงสร้างการทำงานแบบเดิมลง 4) นำทรัพยากรของรัฐมาใช้อย่างคุ้มค่า เพื่อให้เกิดการตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมมากขึ้น 5) ตรงตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการเรียนการสอน 6) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความตื่นตัวและกระตือรือร้น 7) ครูมีทักษะในการสอนมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้นอย่างชัดเจน 8) ช่วยเพิ่มโครงสร้างที่ชัดเจนให้กับกระบวนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอน 9) ทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนเพิ่มขึ้น เพื่อให้ได้ผลการวัดและประเมินดีขึ้น 10) เป็นข้อมูลที่ให้ผู้ปกครองได้เข้าใจบุตรหลานของตนเองและร่วมกับครูพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของเตือนใจ รักษาพงศ์ (2551) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการจัดการความรู้เพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม พบว่า การพัฒนาแบบการจัดการความรู้เพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก คือ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย กิจกรรม การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ และการนิเทศการสอน 2) ด้านกระบวนการจัดการความรู้ ประกอบด้วย การระบุนความรู้ การพัฒนาความรู้ การสร้างความรู้ การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ การเข้าถึงความรู้ การแบ่งปันความรู้ และการเรียนรู้ 3) ด้านปัจจัยที่สนับสนุนให้การจัดการความรู้ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย ภาวะผู้นำ กลยุทธ์ วัฒนธรรมองค์กร เทคโนโลยี โครงสร้าง และการวัดผล และสอดคล้องกับการวิจัยของวี จันทะนาม (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนขนาดกลาง พบว่า รูปแบบมีแนวทางการนำเสนอ 6 ขั้นตอน ได้แก่ หลักการจุดมุ่งหมาย กลไกการดำเนินการ การดำเนินการ การประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จซึ่งเป็นร่างรูปแบบที่ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ด้านการวางแผนเกี่ยวกับ

งานวิชาการ มี 3 องค์ประกอบย่อย คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาสาระท้องถิ่น การวางแผนด้านวิชาการ 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน มี 4 องค์ประกอบย่อย คือ การเรียนการสอนและการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 3) ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนมี 11 องค์ประกอบย่อย คือ การบริหารจัดการเรียนการสอนและการดำเนินการเทียบโอน การนิเทศการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การแนะแนวการศึกษา การจัดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การระบุเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การจัดทำแผนกลยุทธ์ การปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ และ 4) ด้านการวัดและประเมินผล มี 3 องค์ประกอบย่อย คือ การส่งเสริม ควบคุม กำกับ ติดตามนิเทศ การตรวจสอบและประเมินผล การสะท้อนผล รายงานผลการดำเนินงาน และการนำผลการประเมินไปใช้

3. การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์ตามลำดับ สามารถนำไปการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยองได้โดยผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของคัมภีร์ สุดแท้ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่า ผลการใช้รูปแบบทั้งโดยรวมและองค์ประกอบหลักทั้ง 2 องค์ประกอบมีผลการประเมินอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ผลการประเมินความเป็นไปได้ความเหมาะสม และความมีประโยชน์ของรูปแบบโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับการวิจัยของเพชริน สงค์ประเสริฐ (2550) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหลังจากการทดลองยืนยันรูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีม 4 องค์ประกอบที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้และเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้คือรูปแบบการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง สรุปเป็นองค์ความรู้ดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย “MG”

จากภาพที่ 1 ผู้วิจัยสรุปได้เป็นองค์ความรู้ ดังนี้

M หมายถึง Measurement and Evaluation ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่หลากหลายรูปแบบ ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนภูมิแสดงความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนแต่ละชั้นตามกลุ่มสาระ จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ แบบฟอร์ม เครื่องมือเพื่ออำนวยความสะดวกแก่คณาจารย์ในการวัดผลและประเมินผลวางแผนประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้น สนับสนุนให้ครูนำผลการวัดประเมินผลแต่ละครั้งมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุง การเรียนการสอน สนับสนุนบุคลากรให้เข้ารับการอบรมการวัดผลและประเมินผลการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ อำนวยความสะดวกแก่ครูเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ในการทำแบบทดสอบและเครื่องมือประเมินผลอื่นๆ วางแผนกำหนดระยะเวลาในการวัดและประเมินผลล่วงหน้าไว้ในปฏิทินโดยสอดคล้องกับแผนการเรียนการสอน จัดหาเอกสาร คู่มือ และระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลเพื่อให้ครูได้จัดทำคู่มือการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ประชุมชี้แจงให้ครูเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

G หมายถึง Good Governance บูรณาการด้วยหลักธรรมาภิบาล หลักธรรมาภิบาลเป็นหลักธรรมในการส่งเสริมการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนที่ดี มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ใช้แนวทางประชาธิปไตยและเคารพในสิทธิมนุษยชน โดยมีการเชื่อมโยงความถูกต้อง เป็นธรรม สุจริตโปร่งใส ความรับผิดชอบความเสมอภาค การมีส่วนร่วม ให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ สังคม การเมือง อย่างสมดุล ส่งผลให้สังคมดำรง

อยู่อย่างสันติ มีความเข้มแข็ง ตลอดจนมีการใช้อำนาจในการพัฒนาประเทศชาติให้เป็นไปอย่างมั่นคง ยั่งยืน และมีเสถียรภาพ มี 6 ด้าน ได้แก่

1. หลักนิติธรรม การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติราชการโดยกำหนด ส่งเสริม บังคับ ใช้กฎ ระเบียบแบบแผน ข้อตกลง หรือแนวปฏิบัติตามจรรยาบรรณตามความรู้ ความสามารถ และกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนพิจารณาให้คุณให้โทษตามระเบียบด้วยความยุติธรรม เสมอภาค เป็นธรรม และชอบธรรม

2. หลักคุณธรรม การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติราชการด้วยการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ด้วยความอดุสาหะ ขยันหมั่นเพียร เสียสละ ซื่อสัตย์ สุจริต เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีมนุษยสัมพันธ์ มีเหตุผล รับฟังความคิดเห็น สร้างขวัญ กำลังใจตลอดจนส่งเสริมให้บุคลากรมีความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ

3. หลักความโปร่งใส ช่วยให้การปฏิบัติงานในโรงเรียนมีความเที่ยงตรง มีเอกสาร หลักฐานที่สามารถตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานตามระเบียบ แบบแผนของราชการด้วยความสุจริต สามารถอธิบายเหตุผลตามข้อเท็จจริงด้วยความเที่ยงตรงโดยไม่ปิดบังอำพราง และเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานแก่ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง

4. หลักความมีส่วนร่วม การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมกำกับ ติดตามตรวจสอบ ตัดสินใจและประเมินผลเกี่ยวกับนโยบาย แผน/ปฏิทินปฏิบัติงาน ผลการปฏิบัติงานของบุคลากร และภาระงานโรงเรียน ตลอดจนร่วมกับเครือข่ายโรงเรียนและหน่วยงานอื่นในการบริหารจัดการศึกษา

5. หลักความรับผิดชอบ การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติราชการอย่างเต็มศักยภาพ ช่วยเหลือ แก้ปัญหา ขอบกพร่องต่างๆ ด้วยความถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลา ด้วยความเอาใจใส่ ยอมรับผลที่เกิดขึ้นในการตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่ มีเหตุผลที่อธิบายได้ ตลอดจนยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง และพร้อมรับตรวจสอบจากสาธารณะ

6. หลักความคุ้มค่า การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติราชการด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง ครบถ้วน อำนวยความสะดวก คุ้มค่า คุ้มค่า สื่อการสอน งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ประหยัด ตลอดจนกำกับ นิเทศ ติดตามและประเมินผลตามแผนงานด้วยวิธีที่หลากหลายส่งเสริมการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง 1) ผู้เรียนเกิดความสุขและความเพลิดเพลินในการเรียนรู้ 2) เกิดการมีส่วนร่วมในการวางแผนการสอนให้กับสถานศึกษา 3) มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษามากขึ้น ลดโครงสร้างการทำงานแบบเดิมลง 4) นำทรัพยากรของรัฐมาใช้ได้อย่างคุ้มค่า เพื่อให้เกิดการตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมมากขึ้น 5) ตรงตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการเรียนการสอน 6) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความตื่นตัว และกระตือรือร้น 7) ครูมีทักษะในการสอนมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้นอย่างชัดเจน 8) ช่วยเพิ่มโครงสร้างที่ชัดเจนให้กับกระบวนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอน 9) ทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนเพิ่มขึ้น เพื่อให้ได้ผลการวัดและประเมินดีขึ้น 10) เป็นข้อมูลให้ผู้ปกครองได้เข้าใจบุตรหลานของตนเอง และร่วมกับครูพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่หลากหลายรูปแบบ ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนภูมิแสดงความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนแต่ละชั้นตามกลุ่มสาระ จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ แบบฟอร์ม เครื่องมือเพื่ออำนวยความสะดวกแก่คณาจารย์ในการวัดผลและประเมินผล
 - 1.2 ด้านหลักสูตรผู้บริหารและครูควร กำหนดนโยบายเพื่อวางแผนการบริหารงานวิชาการไว้อย่างชัดเจน ประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง วางแผนโครงสร้างหลักสูตรประจำปีการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมให้ครูพัฒนาเนื้อหาสาระของหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและความต้องการของนักเรียน
 - 1.3 จากผลการวิจัยความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชลบุรี ระยอง ผู้บริหารและครูควรสนับสนุนด้านสื่อวัตกรรมและเทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนการสอน ติดตามประเมินผลการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนให้มีการแสวงหาการเรียนรู้โดยวิทยากรในท้องถิ่นและแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน
 - 1.4 จัดครูเข้าสอนตามกลุ่มสาระต่างๆ โดยคำนึงถึงความสามารถและความสนใจของครู กระตุ้นให้ครูจัดเตรียมแผนการสอน /แผนการจัดการเรียนรู้ ก่อนทำการสอน จัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรทำการศึกษาดูการใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่หลากหลายรูปแบบ การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนภูมิแสดงความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนแต่ละชั้นตามกลุ่มสาระ
 - 2.2 ควรศึกษากระบวนการกำหนดนโยบายเพื่อวางแผนการบริหารงานวิชาการไว้อย่างชัดเจน ประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). **8 นโยบาย การศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กิตติศักดิ์ ส่องแสง. (2549). **การมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- คัมภีร์ สุดแท้. (2553). **การพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก**. ดุษฎีนิพนธ์ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- เดือนใจ รักษาพงศ์. (2551). **การพัฒนาแบบการจัดการความรู้เพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม**. ดุษฎีนิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธรรม ส่องศิริ. (2565). **ธรรมาภิบาล (Good Governance) ธรรมาภิบาลในภาครัฐ**. แหล่งที่มา www.pathumthani.go.th/webKM/KM_Files/left-1-1.ppt สืบค้นเมื่อ 1 ก.ย. 2565.

- ธานีรัตน์ ศิลป์จารุ. (2551). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ปิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2544). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.
- พรศักดิ์ อุ่ใจ. (2556). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดศรีสะเกษ. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- พระบรมราโชวาท. (2564). พระราชทานแก่คณะครูและนักเรียนที่ได้รับพระราชทานรางวัลฯ. แหล่งที่มา <https://nawaporn.wordpress.com/พระราชดำริสภา-เกี่ยวกับก/> สืบค้นเมื่อ 30 ส.ค. 2564.
- เพชริน สงค์ประเสริฐ. (2550). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- รวี จันทะนาม. (2557). รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนขนาดเล็ก. ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. (2565). ข้อมูลพื้นฐานสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 (ชลบุรี-ระยอง). แหล่งที่มา <http://182.53.16.99/web/Special/data1.html> สืบค้นเมื่อ 4 ก.ค. 2565.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. พิมพ์ครั้งที่ 3. ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2542). การสังเคราะห์เทคนิคที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นในนิสิตคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. รายงานวิจัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อวิรุทธ์ ยาแข็ง. (2550). การศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาสเขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2538). การวางแผนการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Keeves, Peter J. (1988). Model and Model Building: Educational Research Methodology and Measurement : An International Handbook. Oxford: Pergamon Press.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. Educational and Psychological Measurement. 30(3). 607-610.
- Van Miller. (1965). The Public Administration of American School. New York: Macmillan Publishing Company.